LATVIJAS BANKA · NAUDAS SKOLAS SEMINĀRS SKOLOTĀJIEM

YOLO, bet ja nu gadās „feils”?

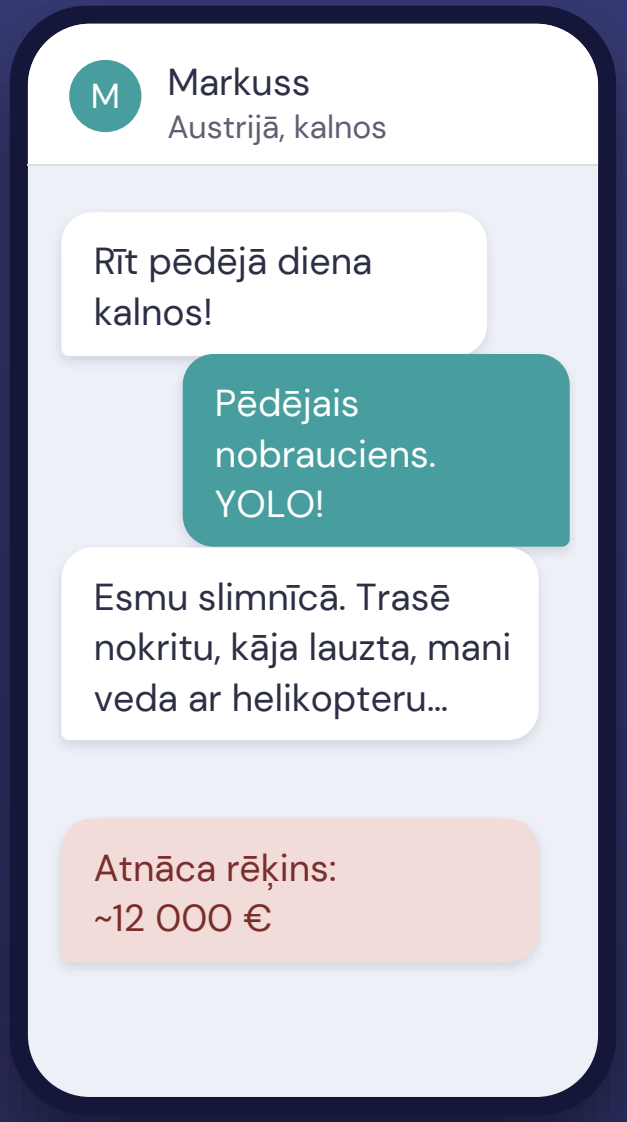
Apdrošināšana kā viena no finanšu pratības superprasmēm

Evita Sveržicka · Vecākā uzraudzības eksperte · 2026. gada 22. oktobris

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Viens ceļojums. Divi draugi. Divi pilnīgi atšķirīgi stāsti.

Iedomāsimies: Elza un Markuss pēc izlaiduma kopā dodas ceļojumā uz Austrijas kalniem. Pēdējā dienā — ledaina trase, kritiens, un abiem lauzta kāja.

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Risks

IESPĒJA

Vai tas notiks?

Bieži ārpus mūsu varas

SEKAS

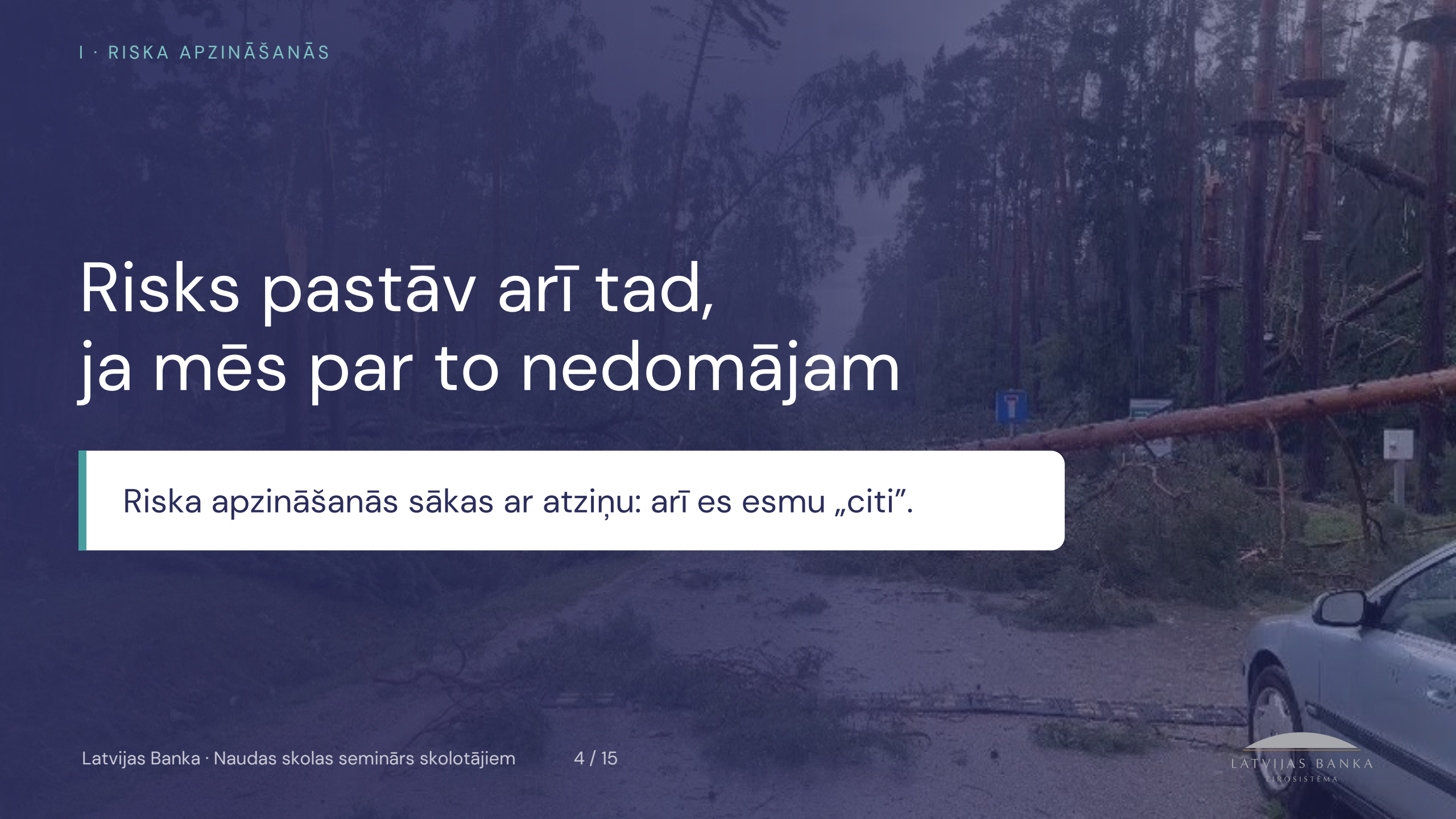
Cik daudz tas man izmaksās?

Lielā mērā mūsu ziņā

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Risks pastāv arī tad, ja mēs par to nedomājam

Riska apzināšanās sākas ar atziņu: arī es esmu „citi".

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

YOLO* ir taisnība. Bet svarīgi, ko mēs no tā secinām.

*YOLO — „you only live once” (angļu val.) — dzīvo tikai vienreiz

PARASTAIS SECINĀJUMS	~~Dzīvo tikai vienreiz — tāpēc nedomā par sekām~~
GUDRAIS SECINĀJUMS	Dzīvo tikai vienreiz — tāpēc padomā: bet ja nu...?

Dzīvē nav pogas „Reset”.

Pirms runājam par skolēniem — pamēģināsim paši

1. Ja rīt pienāktu negaidīts 10 000 € rēķins — kā es to samaksātu?
2. Cik mēnešus mana ģimene iztiktu, ja ienākumi pēkšņi apstātos?
3. Kurš notikums mūs skartu vissmagāk, kas mūs no tā šobrīd sargā?

Jo mazāk uzkrājumu, jo svarīgāk* saprast apdrošināšanu

*Svarīgākais — saprast, nevis nopirkt.

> Tā nav bagāto privilēģija.
> Tas ir finanšu drošības instruments.

Skolēnam nav jāzina visi produkti — viņam jāprot uzdot četrus jautājumus

1

Kas man var notikt?

2

Kādas būtu sekas?

3

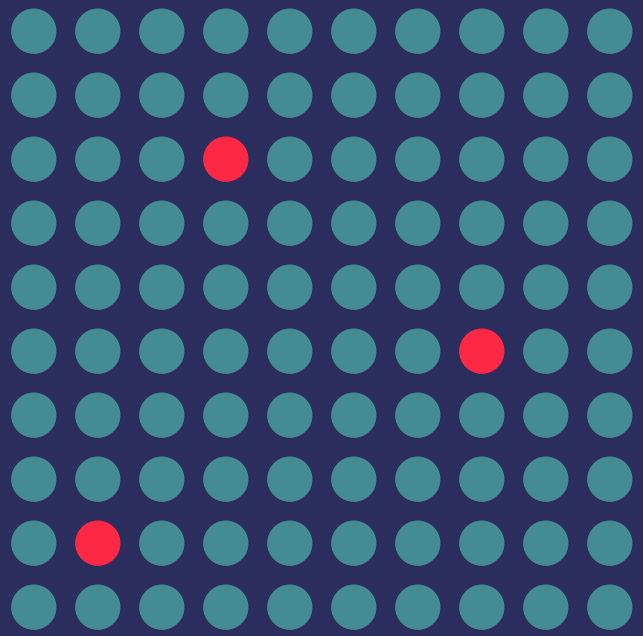
Vai es to varu samaksāt pats?

4

Mazināt risku, uzkrāt vai apdrošināt?

Apdrošināšana ir tikai viena no atbildēm uz ceturto jautājumu.

Kā darbojas apdrošināšana: daudzi iemaksā mazliet, lai palīdzētu dažiem

- 100 iemaksā nelielu prēmiju
- 3 saņem palīdzību, kad notiek nelaime

1 milj.+ polišu

OCTA gadā Latvijā — tāpēc tā ir salīdzinoši lēta

1 klients

zelta zivtiņa pret depresiju — polise būtu ļoti dārga

Plāksnīte „Apdrošināts. Latvijas Lloids", Rīga, 20. gs. 20.–30. gadi — ideja nav jauna

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Apdrošināšana parasti ir izvēle — izņemot, kad to prasa likums

Vainīgais

nodara zaudējumus — bet var nebūt naudas

Apdrošinātājs

atlīdzina zaudējumus vainīgā vietā

Cietušais

saņem kompensāciju jebkurā gadījumā

SATIKSMĒ

OCTA

Katram transportlīdzeklim, kas piedalās satiksmē

NOTEIKTĀS PROFESIJĀS

Profesionālā civiltiesiskā atbildība

Advokāti, farmaceiti, būvnieki, ārpakalpojuma grāmatveži u. c. Kopā — 32 obligātās apdrošināšanas veidi.

Apdrošināt var gandrīz visu: cilvēku, mājdzīvnieku, mantu un atbildību pret citiem

Cilvēkam

- Dzīvība
- Veselība
- Nelaimes gadījumi
- Ceļojumi

Mājdzīvniekam

- Ārstēšana
- Operācijas
- Pazušana, zādzība

Mantai

- Auto — KASKO
- Mājoklis
- Iedzīve

Atbildībai pret citiem

- OCTA
- Civiltiesiskā atbildība
- Profesionālā civiltiesiskā atbildība

Pirms paraksti līgumu: seši jautājumi

Ko pajautāt sev — un, ja nav skaidrs, arī apdrošinātājam

1

Pret ko tieši es esmu pasargāts?

Līgumā to sauc: apdrošinātie riski

2

Kad man nemaksās?

Līgumā to sauc: izņēmumi

3

Cik man būs jāmaksā pašam?

Līgumā to sauc: pašrisks

4

Vai saņemšu tik, cik zaudēju?

Līgumā to sauc: apdrošinājuma summa

5

Kas man pašam jādara — un kad?

Līgumā to sauc: pienākumi

6

Vai es izlasīju un sapratu?

Līgumā to sauc: noteikumi

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Ja tomēr notiek negadījums: pieci soļi

1 — Parūpējies par drošību

savu un tuvinieku — manta pēc tam

2 — Mazini zaudējumus

izslēdz elektrību, aizgriez ūdeni vai gāzi

3 — Ziņo dienestiem

ugunsdzēsēji, policija, ātrā palīdzība, gāzes dienests

4 — Fiksē faktus

foto, video, dokumenti

5 — Paziņo apdrošinātājam

zini kontaktus jau iepriekš

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Finanšu pratīgāka sabiedrība ir noturīgāka sabiedrība

YOLO. Bet ja nu...?

LATVIJAS BANKA
EIROSISTĒMA

Zinošs cilvēks saprot, kādus jautājumus uzdot.
Un uzdod tos pirms noticis „feils".

Paldies!